

CATALÀ ISLAND: L'ILLA DE L'OCEÀ PACÍFIC QUE PORTA EL NOM D'UN FRARE DE MONTBLANC

Francesc BADIA I BATALLA

Les presents notes no tenen altre objectiu que posar de manifest un fet geogràfic amb profundes vinculacions històriques, gairebé desconegut per a tothom a les nostres terres i que també jo desconeixia fins fa poc temps.¹ Aquest fet és simplement que a l'oceà Pacífic, a les costes occidentals del Canadà, hi ha una petita illa coneguda amb el nom de *Català Island* o illa Català, que va ser batejada així en honor d'un montblanquí, el franciscà Fra Magí Català. Vegem a continuació una síntesi biogràfica del nostre protagonista, la notícia de l'estada de Fra Magí a terres nord-americanes i les seves motivacions, la raó per la qual el seu nom forma part de la toponímia canadenca, i finalment la situació de l'illa esmentada.

La persona de Fra Magí Català i Guasch és ben coneguda a Montblanc. El nom d'un carrer i una placa commemorativa a la casa on va néixer en constitueixen un testimoni ben notori. En canvi, la seva vida, plena de sentit, i els seus viatges són gairebé desconeguts com ho són també la manera de

¹ Dec la primícia d'aquesta informació a la Sra. Angelina Ortega, vocal de Relacions Institucionals del Casal Català de Vancouver (Canadà). És de justícia agrair a la Sra. Ortega l'atenció que ha tingut a atendre amablement i pacientment les meves reiterades consultes.

viure i els costums propis de la segona meitat del segle XVIII, època que constitueix l'escenari cronològic del nostre protagonista.

Fra Magí va néixer a Montblanc el dia 29 de gener de 1761² junt amb un altre germà bessó. Era fill dels consorts Maties Català i Roig i Francesca Guasch i Burgueras, i va ser batejat, juntament amb el seu germà, a l'església de Santa Maria el dia 31 del mateix mes de gener. Al germà bessó li varen imposar el nom de Pere.³

La família Català-Guasch era de classe mitjana i estava molt ben considerada a la vila. El pare exercia la professió de notari públic i era conegut popularment amb el nom de doctor Macià, i la mare, filla d'uns comerciants, era coneguda entre els veïns com la senyora Francesca. S'havien casat a Montblanc el 24 d'abril de 1746 i del matrimoni nasqueren sis fills, cinc nois i una noia.

Els dos germans bessons Magí i Pere van ingressar a l'orde franciscà. Magí va entrar com a novici al convent de Sant Francesc de Barcelona el dia 4 d'abril de 1777 i segurament va fer els vots el 9 d'abril de 1778. Va seguir els estudis de Filosofia, de Teologia i de Moral en algun dels convents de Catalunya en els quals s'impartien aquests estudis, molt probablement en el de Girona. Finalment va ser ordenat sacerdot a Girona el 19 de febrer de 1785 pel bisbe Tomàs de Lorenzana.

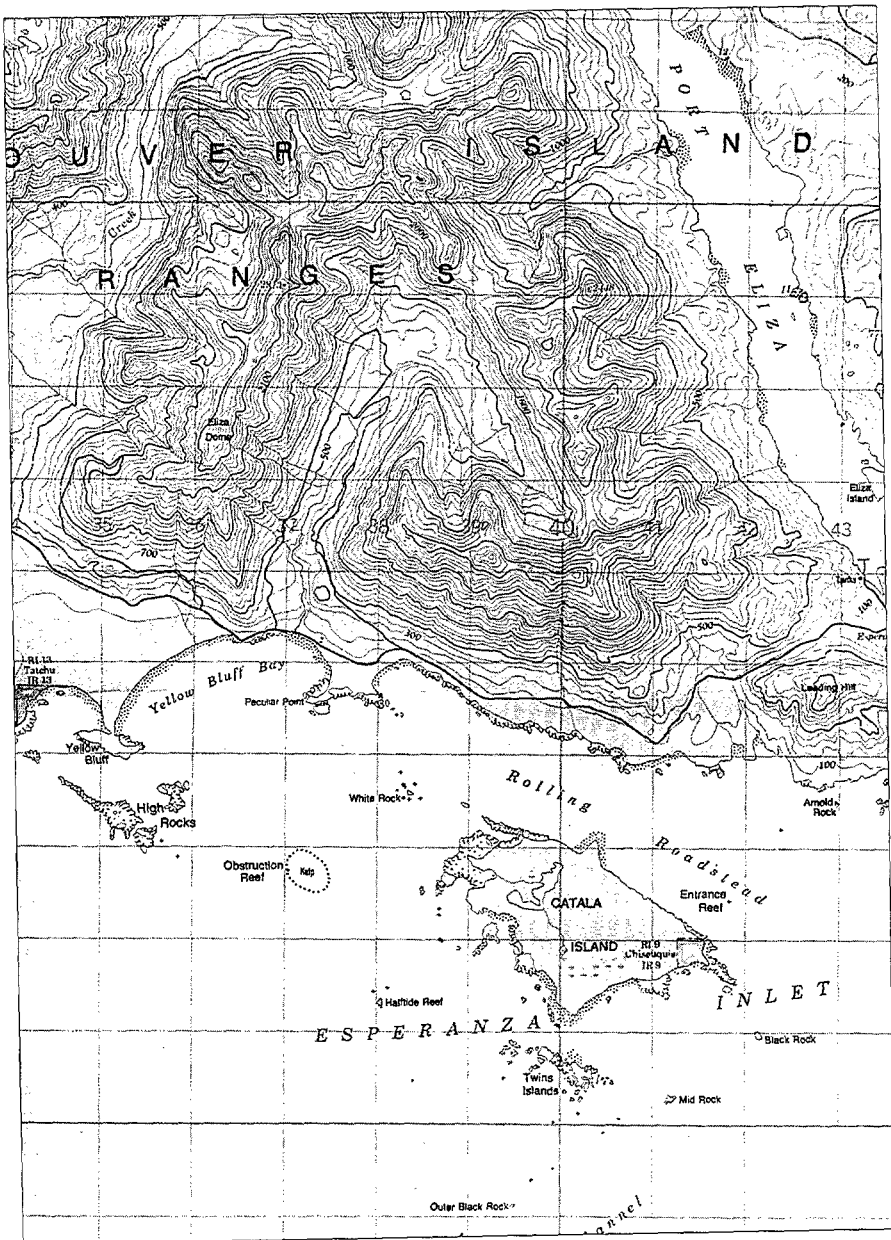
Fra Magí Català, que era un religiós de vida exemplar, volia anar insistentment a les missions americanes i no va tardar a aconseguir-ho. Després de ser ordenat, l'any 1786 va embarcar al port de Cadis amb destinació a Mèxic.⁴

Juntament amb Fra Magí Català va embarcar el P. Josep de la Creu Espí i ambdós arribaren a les costes mexicanes. Mentre el P. Espí va exercir el seu ministeri com a capellà d'un dels vaixells que navegaven pel Pacífic, el P. Magí Català es va incorporar a la comunitat del Col·legi Missioner de San Fernando. A partir d'aquí queden uns sis anys sense notícies documentades

²La data del dia de naixement no consta a la inscripció de baptisme i cal fixar-la en l'esmentat dia 29 de gener o en el dia següent.

³La partida de baptisme de Magí Català, que m'ha estat facilitada amablement a la Plebania, es troba al vol. IV de Baptismes, fol. 87, vers. n. 13, diu textualment: "*Vuy dissabte que contam als 31 de janer de 1761 yo Joan Ferrer Pre. de llicencia del Rvt. Joseph Montaner y Murtra Pre. y Plebà de la pnt. Parral. Iglà. de Santa Maria la Major de la pnt. vila de Montblanch y la Plebania, Archebisbat de Tarragona, he batejat segons lo ritu y forma de Ntra. Sta. Mare la Iglà. C.R. en las fonts baptismals de la mateixa Iglà. a Magí Joseph Macià, fill llegal y natural dels cònjuges Rt. Macià Català y Josepha Català donzella, tots de la pnt. Vila.*"

⁴Malgrat que aquesta data es considera correcta, el Llibre de Filiacions de la província franciscana constata que l'embarcament tingué lloc l'any 1875.

L'illa de Català, segons el mapa de "National Topographic Series", 1:50.000; Ottawa. Department of Energy and Resources. Port Eliza, British Columbia, 92 E/14, 4ª edició, 1992

d'aquest missioner, ja que l'arxiu del Col·legi de San Fernando va ser destruït i cremat l'any 1864 pels soldats de Juárez.

Després d'un parèntesi de viatges per mar al qual més endavant es farà referència, Fra Magí va poder exercir plenament la seva tasca missionera. Efectivament l'any 1794 arribà a la Missió de Santa Clara, a Califòrnia, que des d'aquella data seria la seva Missió i a la qual va dedicar totes les seves energies i tota la seva vida.⁵ Gairebé mai més va sortir de Santa Clara i la seva obra evangelitzadora i humanitària en favor dels més desvalguts va ser extraordinària. Va morir el dia 22 de desembre de 1830 i fou enterrat a la mateixa Missió.⁶

L'any 1884 va instruir-se el procediment canònic de beatificació per l'arquebisbe de San Francisco, el dominic català Josep Sadoc i Alemany, i els primers postulant i vicepostulant van ser els franciscans P. Z. Engenhardt i Francisco Maria Paolini.⁷

⁵ El nombre de missioners catalans que en aquella època evangelitzaren l'Alta Califòrnia va ser molt nombrós, segons la relació que publica el P. Engenhardt a *Missions and Missionaries of California*. Un dels més coneguts és Fra Narcís Duran —que va oficiar el funeral de Fra Magí—. Era nat a Castelló d'Empúries, va ser superior de les Missions de Califòrnia, i es va caracteritzar per la defensa aferrissada que féu dels drets dels nadius.

⁶ La partida de defunció que es conserva a l'arxiu de Santa Clara diu: "A las siete de la mañana del 22 de noviembre de 1830, entregó su alma al Creador mi compañero el Rdo. Magín Catalá, predicador apostólico del Colegio de San Fernando de Méjico. Fué misionero de esta misión desde julio de 1794 hasta el presente, sin ninguna interrupción, o sea por espacio de treinta y seis años, y, menos los dos primeros años, esto es, durante treinta y cuatro años vivió siempre en mi compañía. Recibió en dos tiempos los últimos sacramentos. Confesábase y comulgaba con mucha frecuencia en su larga y penosa enfermedad. Su vida entera y mucho más todavía su muerte fué ejemplar, laboriosa y edificante. En 23 del dicho mes y año hizose el entierro en presencia del Rdo. ex-Presidente, Fr. Narciso Durán, que predicó la oración fúnebre, pero que no pudo celebrar la Misa por haber quebrantado casualmente la ley del ayuno natural. Tan pronto se supo de su muerte, acudió gran concurso de pueblo y fué aquello un llanto general hasta después del entierro. Toda la gente de la misión y del pueblo de San José dió pruebas fehacientes de su amor y veneración hacia el Padre. Finalmente y en el mismo día, en presencia de todos, fué enterrado por mí en la tumba que se había preparado muy cerca del presbiterio en la primera grada al lado del evangelio. Contaba sesenta y nueve años de edad y era natural de Montblanch, Cataluña. Descanse en paz. Amén. Y para que conste, lo firmo yo, Fr. José Viader." L'any 1909 la tomba va ser traslladada al peu de l'altar del Sant Crist, lloc on acostumava a pregar el missioner i on, no fa gaire temps, l'han visitat alguns montblanquins. La làpida de la sepultura porta la següent inscripció: "Sacred to the memory of Padre Magin Catalá, O.F.M. Born at Montblanc, Catalonia, Spain, A.D. 1761. Became a Franciscan at Barcelona, A.D. 1777. Arrived at Santa Clara, July A.D. 1794. Here he toiled, prayed, suffered for 36 years. Died in the odor of sanctity. Nov. 22. A.D. 1830. O Beloved of God and Men. Whose memory is in benediction. Ecclesiasticus, 45.1." A la part superior de la làpida hi ha l'escut de l'orde franciscà amb la llegenda "Deus meus et omnia".

⁷ Totes aquestes dades biogràfiques estan tretes de l'obra *The Holy Man of Santa Clara* escrita l'any 1909 pel franciscà P. Z. Engenhardt, traduïda al castellà pel montblanquí P. Pere Sanahuja amb el nom *Un misionero santo* i editada per Casa Editorial José Vilamala, de Barcelona, l'any 1924. La traducció del P. Sanahuja va enriquitada amb nombroses notes i addicions. El P. Engenhardt va escriure també una altra obra titulada *Missions and Missionaries of California* que no he pogut consultar —només la conec per cites d'altres autors— i que segurament hauria pogut aportar noves dades sobre el tema que motiva aquestes notes.

Falta encara fer referència als vincles de Fra Magí amb les terres occidentals de l'actual Canadà que puguin explicar el record del frare montblanquí reflectit en la toponímia del país.

Els antecedents cal buscar-los en les expedicions navals dels exploradors espanyols que sortien de les costes mexicanes i anaven cap al nord en recerca de nous territoris. L'any 1774 el capità mallorquí Joan Pérez, comandant un vaixell en el qual anaven també els franciscans P. Tomàs de la Peña i el mallorquí P. Joan Crespi, va descobrir la badia de Nootka. A partir d'aleshores alguns vaixells espanyols continuaren fent viatges periòdics a Nootka, on es va crear un establiment i es va construir un fort anomenat de Nootka Sound.

Les autoritats espanyoles volien que en cada vaixell hi anés almenys un capellà, que ordinàriament era un capellà secular. Però quan no en podien disposar demanaven un religiós. Els superiors dels ordes religiosos missioners, especialment els franciscans, no eren massa condescendents a accedir a aquestes demandes. Creien que els seus frares complien millor la seva tasca pastoral en les missions entre els nadius de les noves terres, i que, per altra banda, alguns d'aquells viatges no estaven massa en harmonia amb les motivacions evangèliques que havien d'inspirar la pastoral missionera. Una d'aquestes demandes insistent i una concessió una mica forçada dels superiors franciscans va motivar que el mes de juliol de 1793 Fra Magí Català embarqués en un d'aquells vaixells, la fragata *Aránzazu*, que havia de fer la ruta de Nootka.

No m'ha estat possible, malgrat la recerca feta pacientment⁸, conèixer les característiques de la fragata —en algun document anglès es parla de corbeta— *Aránzazu* o bé *Nuestra Señora de Aránzazu*, que és com en realitat el vaixell es denominava oficialment. El coneixement de certes dades bàsiques del vaixell —dimensions, tonatge, nombre de tripulants, etc.— hauria pogut donar una idea més aproximada de com es desenvolupava la vida del nostre franciscà per les fredes aigües del Pacífic Nord.

Ni tan sols es pot afirmar amb seguretat qui era el comandant de l'*Aránzazu* quan Fra Magí féu el viatge. Mentre el P. Engenhardt parla del comandant Kendrick, Wallbrand consigna el nom de José Tobar, i tampoc no pot descartar-se que en aquella època la fragata estigués encara a les ordres del comandant Jacinto Caamaño.

⁸ He d'agrair en aquest punt les recerques que, per ajudar-me, ha fet la Sra. Rosa Busquets, de la Biblioteca del Museu Marítim de Barcelona.

En canvi, a l'expedient personal d'aquest darrer mariner, que es conserva a l'Archivo General de la Marina, hi ha un document manuscrit i autògraf que ens pot donar idea de les dificultats que comportaven, en aquella època, els viatges en vaixell pel Pacífic Nord. El text literal de l'esmentat document és com segueix:

D. Jacinto Caamaño, Teniente de Navío en la Rl. Armada, a los Rs. Ps. de N.M., con el mayor respeto hace presente que en siete años que ba a cumplir en el penoso destino de este Departamto. a sido empleado en las arduas y trabajosas comisiones de ymbernar en Notka el año 1790 mand(ando). la Fragta. Princesa, explorar en el de 1792 mandando la Fragta. Nra. Sra. de Aranzazú, el Pto. de Bucarely situado en la Lat. N. de 55 gra. 15 minutos, y la costa que media desde el hasta el de Noka en la Latd. de 49 grad. 36 minut.; llevar a Manila el año 1793 mandando la Fragta. Sn. Jose y las Animas la noticia de la guerra, y haver pasado a Acapulco mandando la goleta Mexicana para asistir a las Juntas que se celebraron en este presente año para la traslación de este establecimiento a aquel Pto. = Estas incesantes fatigas en los climas más enfermos de la America an deteriorado considerablemente su salud, por lo que = Supca. rendidamente a N.M. se digne permitirle regrese a Europa a continuar su merito. = Sn. Blas 22 de Julio de 1796 = Señor = A.L.Rs.Ps. de N.M. = Jacinto Caamaño⁹

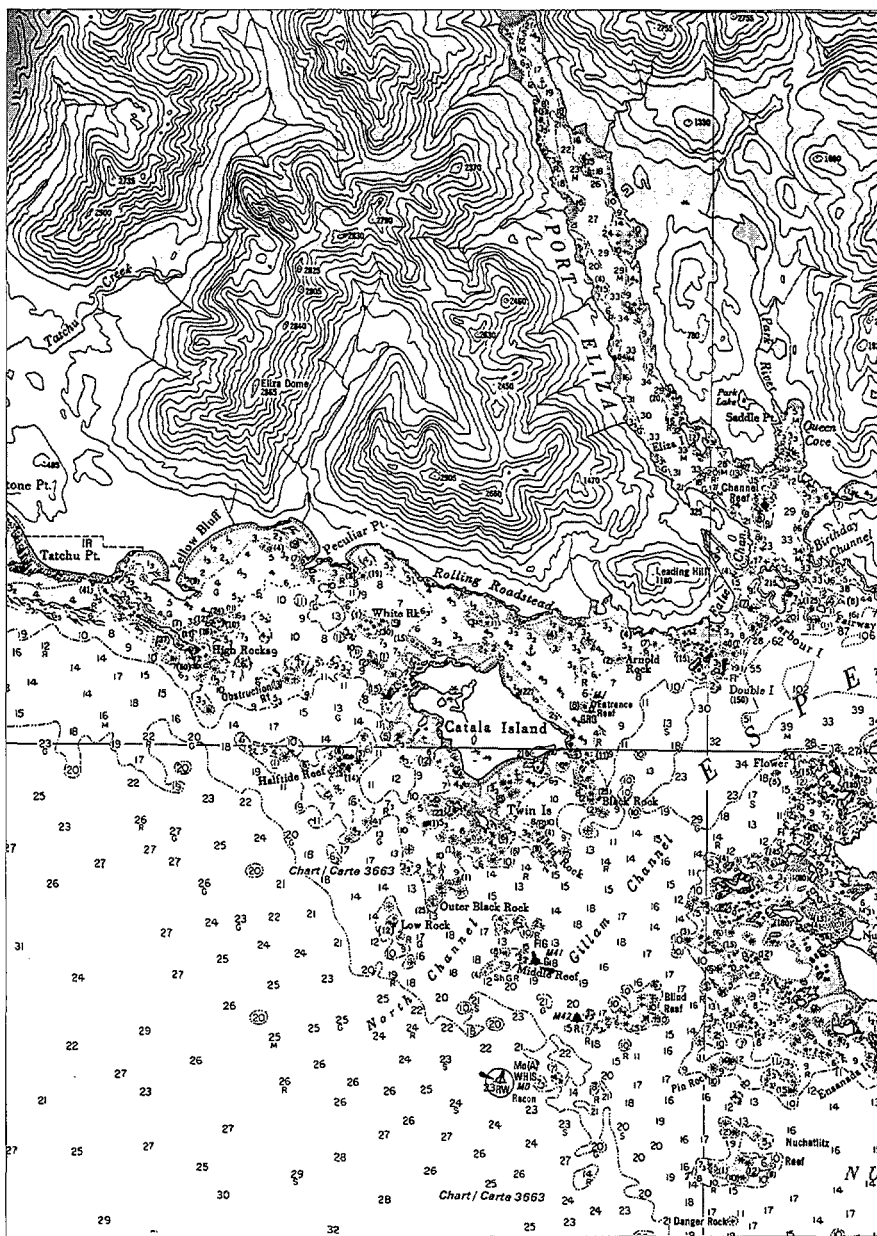
El franciscà montblanquí va romandre un temps relativament breu en terres de Nootka,¹⁰ mentre el comandant d'aquest establiment era Ramon Saavedra. Coneixent la personalitat de Fra Magí Català i la seva dedicació permanent als pobres i desvalguts, és ben legítim pensar que durant aquell temps no va estar-se amb els braços plegats i que també en aquelles terres exerciria la seva tasca pastoral i humanitària.

Aquest servei va durar uns dotze mesos. Més tard, trobant-se la fragata *Aránzazu* al port de Monterrey, Fra Magí Català, contra el parer del governador que insistentment li demanava que es quedés, va deixar el vaixell per ordre dels seus superiors¹¹, com ja havia anunciat anteriorment al

⁹ He obtingut la fotocòpia d'aquest document gràcies a l'atenció del Sr. Antonio Caballero García, del Archivo General de la Marina, de Viso del Marqués.

¹⁰ A la vista de la correspondència del mateix missioner franciscà i si la data de partida de Mèxic és certa sembla que el període efectiu de la seva residència a Nootka cal fixar-lo en un any menys alguns dies.

¹¹ En data 12 de juliol de 1794, Fra Magí Català, des de Monterrey, contestava la carta que li havia adreçat el governador de Califòrnia José Joaquín Arrillaga que li demanava que continués de capellà a la fragata *Aránzazu*. El text de la carta és com segueix: "1794. - Julio, 12. Monterey. = Señor Gobernador: En respuesta a lo que vuestra M. me expresa en su carta del día de ayer, debo decirle que siento mucho

L'illa de Català, segons "Canadian Hydrographic Series", 1:75.000; Ottawa. Canadian Hydrographic Service. Nootka Sound, British Columbia 3662. 1993

comandant de l'establiment de Nootka.¹² La seva nova destinació era, tal com ja s'ha dit, la Missió de Santa Clara.

Malgrat ser curta, l'estada del frare montblanquí va deixar una forta petjada en terres de Nootka i el seu nom fou escollit per identificar una petita illa canadenca.¹³ Altres franciscans deixaren també el seu nom i el record en

el no poder complacer a V.M. en la pretensión, que me hace para continuar de capellan en la fragata Aránzazu en su viaje a Nutka, como lo pretende el comandante de aquel buque; pues, prescindiendo de los trabajos que presenta la navegación a aquel destino, en donde he existido trece meses con no pocos (trabajos). Tengo en las circunstancias presentes el poderoso motivo de contarme por uno de los ministros doctrineros de esta Nueva California, a cuyo ejercicio fué destinado; en esta virtud, de ningún modo podría determinar de mi persona sin previa orden del P. Presidente de estas misiones, a quin estoy sujeto. = Sin embargo de lo que acabo de referir, y deseando por mi parte contribuir a la necesidad que V.M. me propone, he querido manifestar cuanto me intereso en el bien de las almas; por lo que he entendido de que el Rdo. Presidente accedía a hacer efectiva la orden del comandante del establecimiento de Nutka, D. Ramón Saavedra, de que el Padre capellán de la fragata Concepción se traslade al Aránzazu a fin de que su falta supla uno de los misioneros que se retiran, he dado este paso, suplicando al Reverendo P. Bartolomé Gil, quien me ha manifestado que siempre que se verifique el cumplimiento de la orden de Saavedra, gustosamente ejercerá las funciones de capellán en la fragata Concepción, sin embargo que se le asegura deberá pasar al puerto de Acapulco y desde éste a San Blas, cuya noticia participo a V.M., a fin de que se la comunique, si le parece, al comandante del Aránzazu, y me ordena lo que fuese de su agrado.” Com a conseqüència d'aquesta carta, un capellà secular, José Gómez, que havia estat capellà de la fragata *Concepción*, va ocupar el lloc de Fra Magí Català a la fragata *Aránzazu* i va fer la ruta de Nootka, i el franciscà P. Bartomeu Gil va ser el capellà de la fragata *Concepción*, que anava a Mèxic. El text de la carta ha estat transcrit també de l'obra dels P. Engenhardt i Sanahuja.

¹²En carta de data 15 de juny de 1794, el comandant de l'establiment de Nootka, Ramon A. Saavedra, deia al governador de Califòrnia José Joaquín Arrillaga que “*el Rvdo. P. Magín Catalá, que va de capellán en la fragata Aránzazu, lleva órdenes de quedarse en alguna de las misiones de California. Por lo que, su honor se servirá tomar las providencias que juzgue oportunas, para que la tripulación del navío no esté sin sacerdote ... y que, con la venia del P. Presidente, sea designado para tal cargo uno de los misioneros que van a retirarse en la casa-madre, o continúe en su oficio el mismo P. Magín Catalá.*” El text està transcrit de la referida obra dels P. Engenhardt i Sanahuja.

¹³Per als catalans de Vancouver és notori que el nom de l'illa de Català li va ser atribuït en memòria de Fra Magí, segons em confirmen des del Casal Català d'aquella ciutat. Però, per si hi hagués algun dubte, en l'obra sobre la toponímia de la província canadenca de la Colúmbia Britànica, titulada *British Columbia Coast names. Their origin and history*, original del Cap. John T. Wallbran, es pot llegir: “*Catalan Island, Esperanza Inlet. Shown on the chart of Eliza and Malaspina, 1791, having been surveyed by Malaspina officers and named in Galianos chart of 1792. Isla de Catalá, after the Rev. Magin Catalá, a Franciscan monk, who served at Nootka as chaplain for more than a year. He returned to California in 1794 by the corvette Aranzazu commanded by Jose Tobar. Father Catala was born in 1761 in Catalonia Spain, and arrived in Mexico in 1786. For forty-four years he was engaged on the Spanish-American coast in missionary work, and when he died at Santa Clara, 30 November 1839 left behind him a name of sanctity and zeal.*” He d'agrair aquesta cita a la Sra. Angelina Ortega, vocal de Relacions Institucionals del Casal Català de Vancouver. El record de Fra Magí Català continua vigent a la província canadenca de British Columbia. El dia 11 de setembre de 1994 va ser declarat oficialment “Catalan Heritage Day”, dedicat a honorar la memòria dels catalans que arribaren a aquelles terres el segle XVII. En la declaració oficial feta pel Governador General i com una de les consideracions que justifiquen l'esmentada declaració es diu: “*Whereas Catalans were one of the first Europeans peoples to sail the coast of British Columbian in 1774, with the expeditions of Juan Pérez Hernández, Pere d'Albèrni i Teixidor, Felip Bauzá i Cañas and the Franciscan monks. Fhater Joan Crespi i Fiol and Fhater Magí Catalá i Guasch...*” La fotocòpia d'aquest document m'ha estat facilitada també per la Sra. Angelina Ortega, de Vancouver.

la toponímia del Canadà, com el mallorquí Fra Joan Crespi i Fiol¹⁴, el nom del qual fou donat a una muntanya de la mateixa regió¹⁵ i el més conegut Fra Ginebre Serra, el famós *Fray Junípero* dels californians.¹⁶ Els topònims catalans del Canadà, però, no acaben aquí i són més nombrosos.¹⁷

L'illa de Català, denominada oficialment Catala Island, està situada geogràficament a les coordenades 49° 5' de latitud nord, i 127° 3' de longitud oest.

El punt de referència per comprendre fàcilment aquesta situació és l'illa de Vancouver, una gran illa paral·lela a la costa continental canadenca, al sud de l'arxipèlag de la Reina Carlota i separada del Estats Units per l'estret de Juan de Fuca.¹⁸

L'illa Català està situada al costat occidental d'aquesta gran illa de Vancouver de la qual la separa el Rolling Roadstead, tot tocant a la badia de Nootka. A l'illa, en la qual no hi ha població estable, s'hi poden veure diversos estanyes units entre si per rierols i hi abunden les zones de maresma. A molt poques milles hi ha les illes Twin, integrades per dues petites illes i un bon nombre d'illots o roques. En aquella zona els illots són molt abundants i als voltants de l'illa Català s'hi assenyalen, entre altres, els anomenats White Rock, Arnold Rock, Black Rock, Mid Rock i Outer Black.¹⁹

¹⁴Aquest frare va col·laborar amb Fra Ginebre Serra a la Universitat Lul·liana de Ciutat de Mallorca i més tard va ser enviat a la Missió de Sierra Gorda a Mèxic. Fou cronista de l'expedició de Gaspar de Portolà a Califòrnia i va formar part de la que va descobrir la badia de San Francisco i el port de Monterrey. L'any 1774 va prendre part en l'expedició al poblat de Nootka on, anys més tard, va arribar Fra Magí Català.

¹⁵El *Crespi Mount*, muntanya que porta el nom d'aquest missioner, es troba també a la província canadenca de la Columbia Britànica, exactament als 49° 36' latitud nord i 126° 28' de longitud oest. Les dades, les trec de la informació facilitada pel Casal Català de Vancouver (Canadà).

¹⁶*Serra Peaks* està situat geogràficament a les coordenades 51° 24' latitud nord i 125° 12' longitud oest. Com les anteriors, aquestes dades provenen de la informació facilitada per l'esmentat Casal Català.

¹⁷El Casal Català de Vancouver n'ha fet una extensa relació que es pot consultar a la seva pàgina web: www.ashlu.com/casal.

¹⁸Curiosament a l'illa de Vancouver s'hi poden trobar altres topònims catalans (Cala Bauzà, Ferrer Point, Pérez Roks, en record dels mariners mallorquins Felip Bauzà i Joan Pérez) el més important dels quals és el de la ciutat d'Alberni, designada així en homenatge al tortosí Pere d'Alberni. Aquestes dades estan extretes del treball de Tomàs Bartrolí "Topònims catalans de la costa del nord-oest d'Amèrica", publicat a les *IV Jornades d'Estudis Catalano-Americans*, i m'han estat facilitades per la Sra. Angelina Ortega.

¹⁹La cartografia que he pogut consultar per redactar aquestes notes sobre l'illa Català ha estat molt abundant. En primer lloc he pogut disposar del mapa de la zona inclòs a l'obra de Stephen E. Hilson, *Exploring Alaska & British Columbia*, que m'ha facilitat amablement la mateixa Sra. Ortega. Aquest

Encara pot trobar-se en la toponímia del Canadà una altra referència directa al frare montblanquí. Més al nord de l'illa Català, entre una multitud d'illes situades prop de l'arxipèlag de la Reina Carlota i tocant a la costa continental del Canadà, en la badia també anomenada de la Reina Carlota, es constata l'existència d'un pas estret batejat amb el nom de *Català Passage* i que es reproduïx en el croquis fet per Tomàs Bartrolí en el treball abans esmentat. Aquest pas marítim està situat als 52° 16' de latitud nord i 128° 43' de longitud oest.²⁰

Aquí acaben aquestes notes que pretenen especialment consignar totes les dades que he pogut recollir sobre l'illa Català, situada a milers de quilòmetres de casa nostra, però que, amb el seu nom, guarda el record d'un fill il·lustre de Montblanc. No deixa d'honorar-nos a tots el fet que la fama del nostre compatriota no es fonamenti en cap singular gesta bèl·lica sinó precisament en una vida evangèlica consagrada generosament als nadius americans.

mapa té la particularitat que explica la procedència de cada una de les denominacions i, en referir-se a l'illa Català, fa una breu descripció biogràfica de Fra Magí Català extreta de la ja mencionada obra del cap. John T. Wallbran. Gràcies a l'atenció del Prof. Antoni Martí Alanis, de la University of Western Ontario, de London (Canadà), he pogut obtenir cartografia de la mateixa zona de la costa del Pacífic facilitada pel Departament de Geografia de la Universitat esmentada, entre la qual cal remarcar els mapes de "National Topographic Series", escala 1.50.000 (Department of Energy, Mines and Resources. Ottawa, 1992), i de "Canadian Hydrographic Series", escala 1.40.000 (Canadian Hydrographic Service, Ottawa, 1992). Pel que fa a la zona del *Català Passage*, pas de molt més difícil identificació a causa de la gran quantitat d'illes que hi ha tocant a la costa de la badia de la Reina Carlota, es pot veure l'*Atlas of British Columbia: people, environment, and resource use*, d'A.L. Farley, publicat per The University of British Columbia Press, Vancouver, 1979, que he pogut consultar gràcies a l'atenció del Prof. Antoni Martí.

²⁰El Casal Català de Vancouver en la seva relació de topònims catalans de la província de British Columbia inclou el del *Català Passage* i el considera també referit al franciscà P. Magí Català i Guasch.